

DAVIDE ASTORI¹, ITALIA

Cuvinte cheie: antonomaza, Viața lui Bertoldo, echivalențe paremiologice, expresii idiomatice

Cum să [nu] traducem antonomaza (sau despre importanța competenței socio-culturale). Cazul *Vita di Bertoldo* (*Viața lui Bertoldo*) de G. C. Croce, versiunea din manuscrisul n. 328 [230] al Fondului Zabelin 45641 din Muzeul de Istorie din Moscova

Rezumat

Articulat în patru părți, studiul are ca obiect prima traducere în română (1774) a romanului popular *Vita di Bertoldo* (*Viața lui Bertoldo*), scris de Giulio Cesare Croce, text conținut în manuscrisul n. 328 [230] al Fondului Zabelin 45641 din Muzeul de Istorie din Moscova. Pornind de la premisa că antonomaza e intraductibilă literal, necesitând o competență specifică socio-culturală, se propune, după modelul echivalenței paremiologice, conceptul de “echivalență antonomazică”, paritate ce se poate obține prin intermediul unei congruențe deopotrivă conceptuale și formale. Strategiile lui Baker, gândite pentru traducerea expresiilor idiomatice, sunt aplicabile și în cazul antonomazei. Evident, transferul dintr-o limbă în alta nu se face fără sacrificii; pierderile inevitabile, nu țin neapărat de traducător. Exemplificările evidențiază strategii de traducere, precum clarificări, parafraze, omisiuni, răstălmăciri, explicitări eronate. În concluzie, antonomaza relevă, încă o dată, raportul existent între limbă și cultură.

¹ Università degli Studi di Parma, Italia